

ಬ್ರಹ್ಮಗ್ರಂಥ ವದ್ವಾದ್ಯೇ ಮೈಮುರಿದು ಕುಂಡಿ
ವತ್ತಾರಿಸಿ ನಿಮಿಷ ಹೊತ್ತು ದದ್ದು ದದ್ದು
ದಫಾಲ್ ಎಂದು ಸನಾಯಿ ಉದಿ ಅಕ್ಷಪಟ್ಟದ
ಮನಯಿವರನ್ನು ಬೆಳ್ಳಿಬಿಳಿಸುವ ಪರಿಪಾಠ
ಜಿಪ್ಪಕೆಂಡಿರುವದರಿಂದ ಸಿದ್ಧಪ್ರಗೌಡನನ್ನು
ಉದಿಹಾಳಿದಲ್ಲಿ ಸನಾಯಿಗೌಡ ಎಂದು
ಕರೆಯುವುದು ರೂಧಿಯಾಗಿ ಆಗಿನೆ ಸಿದ್ಧಪ್ರ
ಎಂಬ ಹೆಸರಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಷ್ಟೋ ಜನಕ್ಕೆ
ಮರುತ್ತಿರೋಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸನಾಯಿ ಗೌಡ
ಇತ್ತಾಕೋ ಎಂಟು ಗಂಟೀಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ
ಇನ್ನು ಎಳಿಲ್ಲ. ಸನಾಯಿಗಿಂತ ತೊರವೇ ಮೈತ್ರಿಗಿನ
ದನಿಯಲ್ಲಿ ಗೋರಕೆ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ
ಪುಕ್ಕ ಸುಪ್ತು ಮತ್ತು ಸುಪ್ತಿ ಮೇನೇಶಿ ಮತ್ತು
ಶಾಂತಿಯರು ಎಂದಿನಂತೆ ತಮ್ಮ ತೀರ್ಥರೂಪನ
ಸನಾಯಿ ಶುರು ಆಗುವ ಮೊದಲೇ ಬಂಕದಿದ
ನಿಕಾಲಿ ಆಗಿ ಹೋರಿಗಿನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೂತು ‘ನಮ್ಮ
ನಾಡಿದು ನಮ್ಮದು ನಮ್ಮ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿದು’
ಎಂದು ಜೋರು ದನಿಯಲ್ಲಿ ಪಡ್ಡ ಬಾಯಿಪಾಠ
ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸನಾಯಿಗೌಡನ ಪತ್ರಿ
ಶಾಕುಂತಲ್ ಮ್ಯಾ ಅಡುಗೆ ಮನಯಲ್ಲಿ ಸೀಮೆವಹ್ನಿ
ಶಾಲಿಯಾಗಿರುವದರಿಂದ ಬಂದಪ್ಪ ಹಾಳೆಗಳ
ಸಹಾಯಿದಿದ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಬೆಳಿ ಹಕ್ಕಿಸಲು
ಹೆಣಗಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ. ಅವಳ ಮುಟ್ಟಿನ ದಿನ
ಆಸುಪಾಸಿನಲ್ಲಿರುವದರಿಂದ ಎಂದಿಗಿಂತ ಜಾಸ್ತಿ
ನೋವು, ಆಕ್ರೋಜ, ಅಸಹಾಯಕರೆಯಿಂದ
ಕುದಿಯುತ್ತಿದ್ದಾಳೆ.

ଅଦେ କ୍ଷିଣିନାଲୀ ଶାଳିଯାଗିରପ
ଖେମେଲ୍ଲେ ଯନ୍ତ୍ର, ହୋଇକେଳ୍ଟର ବେଂକିଯନ୍ତ୍ର,
ଶାଲିଯାଗି ଵାରଵାଗୁତ୍ତ ବନ୍ଦରର
ଖେମେଲ୍ଲେ ତଳମକେଇଦେ ଗୋରେ ହେଲେଯିତ୍ତ
ବିଦ୍ୟରପ ଗଂଦନନ୍ତ, ତନ୍ତନ୍ତ ଆକଣୀ
କ୍ଷେତ୍ର କୈତୋଳେଦୁକୋଠ ତନ୍ତପ୍ର ବିଜୁବଳ
ନିଂପ୍ରନ୍ତନ୍ତ, ଏନାଦରେଠିମୁଦ୍ରା ଶିତିବି ମାଦି
ତନ୍ତନ୍ତ ଗୋଲୁହମୋଯୁଦ୍ଧ କେଳୁପ୍ର ମକ୍ଷଳନ୍ତ,
ତନ୍ତନ୍ତ ହେଲ୍ଲାଗି ମଟ୍ଟିରିଯିପ ଦେରନ୍ତ,
କଳେଦେଦୁ ଚର୍ଚଗାଳିନ ଥାରିଗେ ଛକ୍ରପିଳ
କଙ୍ଗାଳେ ହତ୍ତାର ଜନର ଯମତ୍ରଲେଣ୍ଟ
ଅଳଦେ ତୁମିନାଶକ କୁଦିମ ସାଯିପତ୍ତେ
ମାଦିରୁପ ବରପନ୍ତ, ଉଣ୍ଡିନାଲୀ ତନ୍ତ ସୁତ୍ରିଦେ
ସୁତ୍ରିକୋଠ ହିଂଦି ହିପ୍ପେ ମାଦମ୍ଭିରୁପ କେ
ଲୋକବନ୍ତ ବାଚାମାଗୋଲେଚରପାଗି ବୈରୁଯିତ୍ତ
ଥାଦୁଗୋଳିପ ଥାଦୁମ୍ଭିଦାଳେ. ଅଂତା ଅପଳ
ଏବେବିଦିଦ ପ୍ରଯତ୍ନ ଦିନ ବୀଂତ ହୋଇକୋଠିମୁ
ଅବଳ ବୈଗୁଳଗଲୁ ନିଲୁପୁଦକ୍ଷୁ ସନାଯିଗୋଠ
ମଲିଗିରୁପ ବିନକଦ କଟେଯିମିନ ଦୁରୁକ୍ତ
ଏଠି ସନ୍ଦ୍ର ବରୁପୁଦକ୍ଷୁ ସରିହୋଇଯିତୁ.
ଇଦନ୍ତ ତନ୍ତପ୍ରନ ସୁପୁଭାତଦ ପଲ୍ଲ ବିନ୍ଦୀଏ
ଭାବିଶିଯିପ ମକ୍ଷିଭିବୁରୁ ପଦ୍ମ ବାଯିପାର
ନିଲ୍ଲିଖି କିମୁଜ୍ଜିକୋଠିମୁ
‘କେରାଗମତଣ୍ଡିଯିବନ୍ଦ ଦିନା ଇଦିଦେ’

ಸನಾಯಿ ಎಂದು ಗೊಣಗಿಕೊಂಡು ಅನ್ನಕ್ಕೆ ನೀರಿಟ್ಟಿಕ್ಕು. ಸಿದ್ಧಪ್ಪ ಇವತ್ತೆ ಸನಾಯಿ ಉದಿ ನಿರಾಳನಾದರೂ ಸದ್ವಿನಲ್ಲಿ ಹುರು ವೃತ್ತಯವಾದದ್ದು ಮತ್ತು ಯಾವತ್ತೆ ಇರದಪ್ಪ ಗಬ್ಬಿ ವಾಸನೆ ಬಂದದ್ದು ಅವನಿಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯ ಉಂಟು ಮಾಡಿತು. ಆ ವಾಸನೆ ಬಂಕ ದಾಟಿ ಕಕ್ಕೆಗೆ ಬಂದು ಶಾತಿ ಮೋನೇಶಿಯಲಿಗೆ ವಾಯಿ ಬರಿಸಿತಲ್ಲದೆ, ಅದುಗಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಶಾಹಿಂತಲ್ಲಿನಿಗೂ ತಲೆಚಿಕ್ಕಿ ಹಿಡಿಸಿತು. ಮೋನೇಶಿ, 'ಸಾತಿ ಇದೆನಲೇ ಇಪ್ಪು ಗಬ್ಬ ವಾಸನೆ' ಎಂದು ತನ್ನ ಶಾಲೆಯ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರು ಸದ್ವಿಲ್ಲದ 'ಚೋ ಮಾನ್ಯ' ಬಿಟ್ಟು ಗಬ್ಬಿ ಸಿದಾಗ ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತನ್ನ ಕಾಲಿನ ಹೆಚ್ಚಿನಿದ ಮೂಗು ತ್ವಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ಹೋಗಿ ಅವನ ಹರಿದ ಚಿಕ್ಕಿಯಾಗಿನಿಂದ ಅವನ ಚಿನ್ನಿಕೊಲ್ಲು ಹೊರಬಿದ್ದು ಸಾತಿಗೆ ಹೊಟ್ಟಿಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಪದ್ಧತಿ ನಿನ್ನ ಗಳಂಗಿ ಹೊರಗು ಬಂದೇಶಿ ಎಂದು ಕೊಕ್ಕ ಕೊಕ್ಕ ನಗಕೊಡಿದಳು. ಅವನು ಸಿಟ್ಟಿಬಂದು ಅವಳ ತಲೆಗೊಂದು ಹೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಬಿದ್ದೇ ಅವಪು ಅಲ್ಲಿದೆದ್ದು ತಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅವನಿನ್ನ ಬಂಕಕ್ಕೆ ಒಂದಿಬಂದು ಕಣ್ಣಿತ್ವಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ನಿಂತಿದ್ದ ಗೌಡನಿಗೆ ಆತು ನಿಂತಳು. 'ವಿನಮೋನ್ಯ' ಎಂದು ಬ್ಯಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಬಂದ ಮೋನೇಶಿ ರಾಕ್ಕಿ ಸಾಕಾರದ ತನ್ನಪ್ಪನನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಗಪ್ಪಾದ.

‘ଶିଦ୍ଧପୁ, ‘ମୁମଂଜୋମୁମଂଜେ ଏନଲେ ନିଦା’
ଯାକ୍ତା ଆ ଲାଦୁଗିନ୍ନା ଛିଦ୍ରାଦ୍ଵାକ୍ତି? ହୋଇ
ମୁମା ଚିଦିକ୍ଷା ହୋଇବା ଏବଂଦୁ ଜବିରସିଦ୍ଧେ
ମେଇନେଇ ସାଠାଟି କହେଲୁମେ କେବୁଳିଲି ନେଇବି
ବାପସାଦ. ଶିଦ୍ଧପୁ, ‘ନିମୁ ହୋଇ ମୁଦେଖେ
ଏବଂଦୁ ସାତିଯିନ୍ଦ୍ର କଳିଦନାଦରରୁ
ଶାଅତି, ‘ନଂଦୀ ମୁଖିଟି ଚିଦଦୁ. ଅପ୍ରାଂତାକ୍ତ
ହୋଇଥିଲୁ’ ଏବଂଦୁ ଅଦୁଗେ ମନେ ହୋକୁଳୁ.
ଛିଙ୍ଗ ଶାକୁଣ୍ଟମୁଁ ତା ଅଦାପୁଦି ଇପତ୍ର
ହେତ୍ତାଗୀତାଗିଲେ ଏବଂ କତିନୋଇ ଏହ୍ଯେ
ନାରାକୃତେଇ’ ଏବଂଦୁ ଗନ୍ଧ ଏବୀରିପୁର
ଗବୁଧାଶେଯିନ୍ଦୁ ବୈଦୁକୋଳ୍ପନ୍ତ ଅକ୍ଷି ହସନୁ
ମାଦୁତ୍ତିଦ୍ଧଳୁ. ଶାଅତି ଅପଳ ବି ହୋଇଦଢ୍ଟେ
‘ନିମୁପ୍ରାଣ ହେଲୁ, ତୁମମୁଣ୍ଡି ଇଲ୍ଲାଂଗ୍ ଅଦିଗି
ମାଦାକ୍ତ ତ୍ରୁତାକୃତେ ନନା’ ଏବଂଦୁ ଗଂଦିନି
କେଳୁଵାପଂଦ. ଶିଦ୍ଧପୁ ବଂକଦିନଲେ, ‘ହୁନ୍ତୁ ଇପତ୍ର
ତତୁନା ତକା’ ଏବଂଦୁ ଏବଂଦିନତେ ଆଶ୍ଵାସନେ
କୋଣ୍ଠେ ହୋରଗେ ବୀଜେକେକୁ ଏନ୍ଦୁପ୍ରତରଲ୍ଲି
‘ସତ୍ତେ ମୁଗ୍ନେଇ.. ଅଦକ୍ତ ରକ୍ତ ବେଳକ୍ତ’ ଏବଂ
ବେଳିକେଯା ହୋରିଭିତ୍ତ. ଶିଦ୍ଧପୁ, ‘ଆ
ରଙ୍ଗମୁନ୍ଦ୍ର ଅଗଦ୍ଵାଗ୍ର ଉଦ୍ଧି ତଗିବା ନା
ଦଢ଼ିଏଗ୍ର ହୋଇଗ୍ର’ ଏବଂଦୁ ମୋଦଲେ ବାନ୍ଦୁ
ମୁମଂଜାନେଯିଲିଦ ବଲେଯାଂଦିଗେ ବେଳେ ହେତ୍ତିଶଲୁ

గుద్దాడి హైరాషాగిద్ద శాచుంటమ్మనిగే
 అవన ఈ ఉదాసీనితే మత్తుమప్ప సిప్పు బరిసితు.
 ‘నిని అదనా బుప్పి మత్తేసో బక్కెతి తగా’
 ఎందఱు సంక్షణే అవనిగి హెలగి అవళ
 బెస్తిగొందు గుద్దబేటు ఎన్నపమ్మ బిబి రేసో
 ఆయితాదరూ ముంజు ముంజనే ఏనా జగళ
 అందేళ్లంపు దొడ్డ చరిగి తుంబ హాజియింద
 నీరు తుంబికోండు తన్న సచెదు లడ్డుగిల్కి
 ఒందిరువు చప్పలి మట్టికోండు హోరంకి.

ಸನಾಯಿ ಗೌಡ ಉರ ಅಗಸಿಗೆ ಬಂದ ಅದೇ ಟೈಮಿಗೆ ಲೋಕ, ಲಚುಮ, ಲಿಂಗೇಶರು ಅಲ್ಲೇ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿರುವ ಕಳಪ್ಪನ ಹೋಗೆಲೀನ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಹಳತು ಇಧ್ಯಾದು ಹೆಚೆರನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಓದುತ್ತಿದ್ದರು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ತಮ್ಮ ವರಯೋಸಹಜ ಮಂಗಾನಾಟಗಳಿಂದಾಗಿ ‘ಉರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾದೋರು’ ಎಂಬ ಬಿರುದು ಪಡೆದಿದ್ದ ಈ ಯುವಾಗೈಸರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ದಿನಾ ಹೆಚೆರ್ರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಕೂರುವುದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಅದೇ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಚೊಂಬು ಹಿಡಿದು ಉರ ಹಿಂದಿರುವ ಹೆಣ್ಣುಮುಕ್ಕಳ ಶಾಚಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೊರಡುವ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹುಡಗಿಯರನ್ನು ನೋಡುವುದೇ ಹೊರತು ಹೆಚೆರ್ರು ಓದುವುದೊಂದು ನೆಪ ಮಾತ್ರ, ಹೀಗೆ ತಮ್ಮ ಕನಸಿನ ಕಲ್ಲಾ ಕಲ್ಲಾ ಚೊಂಬುಗಳಿಗಾಗಿ ಕಾರ್ತರದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವೀಲಿನ ಚೊಂಬು ಹಿಡಿದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಸಿದ್ಧಪ್ಪನ ಸವಾರಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿತ್ತು.

ଲୋକ ଜୀବିଂଦିଲେ ଗୋଦନୀ କେହିପଥରେ
 ‘ଫନ୍ ମାବାବ.. ଜୀବତା କିମ୍ବା ଲେଣା
 ହୋଇପୁଣ୍ଡିଟି ? ନାହା ଏଲ୍ଲି, ନିନ୍ଦା କୂଦ ନିନ୍ଦା
 ଚିନ୍ହପଦାଗ୍ରେ ବିଶ୍ଵାରିଗ୍ରେ ଦୁଇକୁ ହେଲା
 ବୁଟ୍ଟନୁ ଅଳିଦୁଇଲା ?’ ଏବଂ ସିଦ୍ଧାପ୍ତ ନିମ୍ନୋନ୍ଦିନୀ
 ନାନ୍ଦୁକୁ ବିଶ୍ଵାରିଗ୍ରେ ହୋଇଲେ ? ନାନ୍ଦେନା
 ଅଧାରଗୈତର ଖାର ବୁଟ୍ଟ ହୋଇଗ୍ରେ
 ଦୁଇଲା ? ଯାକା ଜୀବତା ସ୍ଵର୍ଗ ତତ ଆହୁ
 ଏହେ ଆତ୍ମ ଅଳତ କିମ୍ବା ବିଦ୍ଵା ଏବଂଦୁ
 ଗୁଣିନିଦ ଲାଭ ରିହିଦ. ଲଚମ ଆତ୍ମ ବୁଦ୍ଧି
 ଗୋପ୍ତ. ମତ୍ତେ ତମାତେଂଦିଗ୍ରେ ଜୀବେ ନମ୍ବାର୍ଦ୍ର
 ହିଂଦ୍ୟ ହୋଇଗ୍ରେ. ମୁମ୍ବ ଦିନା ପୋଦଙ୍ଗ
 ବେଶପାରାଗ୍ରେ କୁଠା ବରବୁଦ୍ଧି ?’ ଏବଂଦୁ
 ନକଲିଯାଇଦ. ବାକିଂଗ ମାଦୁକ୍ତ ମାଦୁକ୍ତ
 ଦିନପ୍ରା ପଢ଼େଦିଲିନ ‘ଲାରିଦାକ୍ଷେ ହେଲା
 ହେତୁବରୁ ତନ୍ତ୍ର କାଳିଯନ୍ତ୍ର ଆଇକୋନିଦ୍ର
 ଗୋଦନୀଗେ ଶିଖି ବିରିଶିତ. ଗୋଦ ‘ପ ନିମ୍ନୋନ୍ଦିନୀ
 ନାନ୍ଦ ଏଲ୍ଲାର ହେଲାତ୍ତ ନିମ୍ନେନ୍ଦିଲେ ?’ ଏବଂଦୁ
 ଅପରନ୍ତୁ ବ୍ୟେଦ ‘ବାଲ ସୁଖମକ୍ଷି ..
 ନାନ୍ଦିନୀ ନକଲ ମାଦକ୍ ବତାର ଏବଂଦୁ
 ତୁମୁଜୋରାଗେ ଗୋଟିକୋଳ୍ପୁତ୍ର ମାଳଗଛିଯ
 ଦାରି ହିଦେଦ ହୋଇବେ.

ಇನ್ನ ಸನಾಯಿಗೌಡ ಮನೆಯಿಂದ ಹೋದರೂ